

**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ СЕЛО БОРОВАН,
ОБЛАСТ ВРАЦА, УЛИЦА „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ“ № 2, e-mail:**

ou_ot.paisij.borovan@abv.bg

**УТВЪРДИЛ:
НЕЛИ НАЙЧОВА**

Директор на ОУ „Отец Паисий“, с. Борован

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ЗА

ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ

ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

ЗА IV КЛАС

2020/2021 УЧЕБНА ГОДИНА

Хорариум часове:

34 учебни седмици по 1,5 часа седмично – 51 часа годишно

**ИЗГОТВИЛ:
МИЛЕНА КОЦИЛКОВСКА**

Класен ръководител на IV клас

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА 4. КЛАС
(ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ)**

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма по български език и литература за избираемите учебни часове в 4. клас е изготвена в пълно съответствие с изискванията, заложи в учебната програма по български език и литература за общообразователна подготовка. Ориентацията е към затвърдяване, задълбочаване и усъвършенстване на знанията, уменията и отношенията, свързани с устната и писмената комуникация на български език, и към реализиране на междупредметни връзки.

Целите на обучението по български език и литература в избираемите учебни часове са насочени към:

- разширяване в практически план на знанията за езиковите и речевите единици;
- задълбочаване на емпирично равнище на знанията за някои правоговорни, правописни и пунктуационни норми;
- усъвършенстване на уменията за четене, възприемане и интерпретация на кратки по обем и достъпни по съдържание художествени произведения;
- развиване на уменията за създаване на текст.

Обучението по български език и литература (избираеми учебни часове) се осъществява в рамките на 1,5 часа седмично, 51 часа годишно. Учебното съдържание е отразено в примерното годишно разпределение.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

Области на компетентност	Знания, умения, отношения
<i>Езикови компетентности</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Образува сложни думи. • Разпознава числителните имена като части на речта. • Определя време на глагола. • Разпознава в речта думи с противоположно значение. • Разпознава подлога и сказуемото като части на изречението. • Разграничава простите изречения в състава на сложното. • Разграничава съюзно и безсъюзно свързване на простите изречения в сложното.
<i>Комуникативно-речева компетентност</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Преразказва събито съдържанието на чужд художествен повествователен текст. • Съчинява текст в отговор на въпрос по съдържанието на художествено произведение. • Редактира свой и чужд текст.
<i>Литературни компетентности</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Открива диалог и монолог в художествен текст. • Познава легендата като фолклорен и литературен вид. • Свързва постыпките на героите с мотивите за поведението им. • Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен текст. • Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои в произведението.

МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ

Урокът по български език и литература в избираемите учебни часове се отличава със специфична структура. Целта му е насочена към обобщение и интегриране на знанията и компетентностите. Ето защо той се изгражда на основата на следните примерни компоненти:

- Актуализация на опорни знания и умения;
- Пренос на уменията в нов контекст;
- Самостоятелно решаване на езикови и речеви задачи;
- Създаване на вътрешнопредметни връзки;
- Обобщение и интерпретация;
- Задаване на домашна работа (по преценка на учителя).

Учебното съдържание за избираемите учебни часове е представено в учебно помагало за избираемите учебни часове по български език и литература за 4. клас. Урочните единици са представени на разтвор. Учебното помагало съдържа приложение, в което са включени примерни текстове за диктовка. Те, както и цялото учебно съдържание, е добре да се използват диференцирано, според възможностите на учениците. По този начин се стимулира дейността на всяко дете чрез мотивация за успешна учебна дейност.

ГОДИШНО ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ
за избираемите учебни часове за 4. Клас по български език и литература
34 седмици x 1,5 часа = 51 часа

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Очаквани резултати от обучението	Методи при работа	Бележки/ коментари
1	2	3	4	5	6
1	1	Моятя родина. „Завръщане“. Деда Милева (с. 2 и 3)	Открива посланието на текста. Познава съдържанието на значими произведения на класиката и съвременната литература за деца, посветени на България. Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои, епизоди, картини.	Беседа за родината. Изясняване на значението на непознатата лексика. Самостоятелен прочит и подборно четене. Откриване на епитетите в стихотворението. Словесно рисуване на картини по стихотворението.	
2	2	В света на поезията. „Случка“. Мария Донева (с. 4 и 5)	Открива олицетворение в художествен текст. Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои, епизоди, картини.	Беседа. Четене и разбиране.	
3	3	В света на поезията. „Случка“. Мария Донева (с. 4 и 5)	Открива олицетворение в художествен текст. Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои, епизоди, картини.	Беседа. Четене и разбиране. Осмисляне и затвърдяване на ново понятие – „олицетворение“.	

1	2	3	4	5	6
4	4	Мога да изговарям гласните и съгласните звукове и да пиша правилно буквите им (с. 6 и 7)	Открива в корелативни двойки тесните и широките гласни звукове. Познава начини за правописна проверка на гласни звукове в неударена сричка. Открива в правописен речник думи с несъответствие между изговор и правопис. Открива в корелативни двойки звучни и беззвучни съгласни звукове. Познава начини за правописна проверка на звучен съгласен звук.	Актуализация. Затвърдяване на алгоритъма за правописна проверка на гласен звук в неударена сричка. Затвърдяване на алгоритъма за правописна проверка на непостоянно ъ. Работа с правописен речник. Актуализация. Правопис на звучен съгласен в красловие. Правопис на звучен съгласен пред беззвучен. Правопис на думи с група съгласни.	
5	5	В света на басните. „Работният кос“. Банчо Банов (с. 8 и 9)	Открива взаимовръзката между епизодите в развитието на действието в изучаваното произведение. Открива връзките между мотивите и действията на героите.	Беседа. Четене с разбиране на художествено произведение. Подборно четене и беседа.	
6	6	В света на басните. „Работният кос“. Банчо Банов (с. 8 и 9)	Открива взаимовръзката между епизодите в развитието на действието в изучаваното произведение. Открива връзките между мотивите и действията на героите.	Четене с разбиране на художествено произведение. Беседа.	
7	7	В света на приказките. „Слънцето и облакът“. Джани Родари (с. 10 и 11)	Открива взаимовръзката между епизодите в развитието на действието в изучаваното произведение. Открива връзките между мотивите и действията на героите.	Беседа. Четене с разбиране на художествено произведение. Подборно четене и беседа.	
8	8	Мога да откривам и образувам сложни думи (с. 12 и 13)	Познава сложните думи като образувани от два корена. Образува сложни думи по различни начини. Използва правилно сложните думи в речта си. Пише правилно сложни думи.	Актуализация на новото понятие. Затвърдяване чрез учебни задачи за откриване и образуване на сложни думи. Правопис на сложните думи.	
9	9	Мога да откривам и образувам сложни думи (с. 12 и 13)	Познава сложните думи като образувани от два корена. Образува сложни думи по различни начини. Използва правилно сложните думи в речта си. Пише правилно сложни думи.	Решаване на езикови задачи. Писане под диктовка.	

1	2	3	4	5	6
10	10	Легендите разказват. „Връх Мургаш“.. „Легенда за София“ (с. 14 и 15)	Разпознава легендата като жанр. Открива взаимовръзката между епизодите в развитието на действието в изучавано произведение. Познава съдържанието на значими произведения на фолклора, посветени на българския народ. Познава произведения, свързани с нравствените добродетели на българския народ.	Беседа. Чете и разбираше. Осмисляне на понятието „легенда“. Определяне на епизодите в развитието на действието. Откриване на описанието на герой в текста.	
11	11	Разпознавам изреченията в българския език (с. 16 и 17)	Разпознава съобщителни, въпросителни, възклицателни и подбудителни изречения. Офорта пунктуационно правилно края на изреченията. Използва различни словоредни варианти на изречение.	Актуализация на видовете изречения по цел на изказване. Образуване на различни по цел на изказване изречения от свободен набор от думи.	
12	12	Разпознавам изреченията в българския език (с. 16 и 17)	Разпознава съобщителни, въпросителни, възклицателни и подбудителни изречения. Офорта пунктуационно правилно края на изреченията. Използва различни словоредни варианти на изречение.	Актуализация. Решаване на езикови задачи.	
13	13	Мога да откривам подлога в изречението (с. 18 и 19)	Разпознава графически пряка от непряка реч.	Актуализация на новото понятие. Допълване на подлог. Тестови задачи. Словотворчески задачи.	
14	14	Мога да откривам сказуемото в изречението (с. 20 и 21)	Разпознава сказуемото като основа на изречението.	Актуализиране на новото понятие. Прилагане на компетентностите в учебни задачи за допълване на сказуемо в изречението, съгласуване на сказуемото с подлога.	
15	15	Мога да откривам сказуемото в изречението (с. 20 и 21)	Разпознава сказуемото като основа на изречението.	Актуализиране на новото понятие. Решаване на словотворческа задача.	
16	16	В света на приказките. „Крагунката“. По Анастас Стоянов (с. 22 и 23)	Открива взаимовръзката между епизодите в развитието на действието в изучаваното произведение. Открива връзката между мотивите и действията на героите. Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен текст.	Беседа. Чете и разбираше. Определяне на епизодите в развитието на действието. Подборно четене.	

1	2	3	4	5	6
17	17	Мога да пиша правилно просто и сложно изречение (с. 24 и 25)	Разпознава видовете изречения по цел на изказване. Познава простото изречение като вид изречение по състав. Оформя пунктуационно правилно края на изречението. Ориентира се за простото изречение в състава на сложното по броя на сказуемите. Отделя със запетайа простите изречения в състава на сложното изречение.	Актуализация. Самостоятелно писмено решаване на учебни задачи.	
18	18	Мога да пиша правилно просто и сложно изречение (с. 24 и 25)	Разпознава видовете изречения по цел на изказване. Познава простото изречение като вид изречение по състав. Оформя пунктуационно правилно края на изречението. Ориентира се за простото изречение в състава на сложното по броя на сказуемите. Отделя със запетайа простите изречения в състава на сложното изречение.	Самостоятелно писмено решаване на учебни задачи. Тестова задача. Колективно обсъждане.	
19	19	Коледа е! „Дядо Коледа започва работа в зоопарка“. По Тери Прачет (с. 26 и 27)	Открива взаимовръзката между епизодите в развитието на действието в изучавано произведение. Открива връзките между мотивите и действията на героите. Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои в произведението. Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен текст.	Беседа. Четене и разбиране. Подборно четене. Отговор на въпрос по произведението.	
20	19	В света на приказките. „Златната тиква“. По Братя Грим (с. 28 и 29)	Открива взаимовръзката между епизодите в развитието на действието в изучавано произведение. Открива връзките между мотивите и действията на героите. Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои в произведението. Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен текст.	Беседа. Четене и разбиране. Подборно четене.	
21	20	В света на приказките. „Златната тиква“. По Братя Грим (с. 28 и 29)	Открива взаимовръзката между епизодите в развитието на действието в изучавано произведение. Открива връзките между мотивите и действията на героите.	Беседа. Подборно четене. Отговор на въпрос по произведението.	

1	2	3	4	5	6
			Изравява емоционално-оценъчно отношение към герои в произведението. Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен текст.	Актуализиране на новото понятие. Индивидуално изпълнение на учебни задачи за определяне на времето на глаголи, преобразуване на глаголи в различно глаголно време, съставяне на изречения с глагол в съответно време, словотворческа задача.	
22	20	Зная как да определям времето на глагола (с. 30 и 31)	Определя сегашно, бъдеще и минало време на глагола. Открива примери за съвместната употреба на различните глаголни времена – сегашно, минало, бъдеще. Употребява правилно сегашно, бъдеще и минало време на глагола.	Самостоятелно четене. Подборно четене. Беседа. Изразително четене.	
23	21	В света на поезията. „Зимна картина“. Младен Исаев (с. 32 и 33)	Изравява емоционално-оценъчно отношение към герои и картини в произведението. Открива връзките между мотивите и действията на героите. Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен текст.	Самостоятелно четене. Беседа. Изразително четене. Създаване на текст във връзка с произведението.	
24	21	В света на поезията. „Зимна картина“. Младен Исаев (с. 32 и 33)	Изравява емоционално-оценъчно отношение към герои и картини в произведението. Открива връзките между мотивите и действията на героите. Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен текст.	Актуализация на изучените правописни правила. Прилагане в ситуация на индивидуална и колективна дейност чрез решаване на правописни задачи.	
25	22	Могла да изговарям и пиша правилно глаголите (с. 34 и 35)	Различава правилно глаголите в първо, второ и трето лице, единствено и множествено число. Определя сегашно, бъдеще и минало време на глагола. Прави разлика между изговора и правописа на окончанията -а, -сти, -я, -ят на глаголите за сегашно време. Употребява правилно формите на глаголите с окончание -а, -я или -и в първо лице единствено число. Пише правилно думи с представки. Пише отгледно думите без ударение.		
26	22	Преразказвам кратко приказка. „Надбяването на костенурките“. По Джани Родари (с. 36 и 37)	Прави преразказ на текст, като предава накратко и последователно съдържанието му.	Четене с разбиране на художествен текст. Подготовка и самостоятелно писмено изпълнение.	

1	2	3	4	5	6
27	23	Преразказвам кратко приказка. „Надбягването на костенурките“. По Джани Родари (с. 36 и 37)	Прави преразказ на текст, като предава накратко и последователно съдържанието му. Преобразува пряка в непряка реч. Прилага различни начини за поправка (редактиране) на текст – чрез заместване, добавяне, съкращаване, разместване.	Редактиране и поправяне на собствен текст.	
28	23	Мога да членувам съществителните имена (с. 38 и 39)	Разпознава подлога и сказуемото като части на изречението. Разпознава определителния член за мъжки, женски и среден род и за множествено число.	Актуализиране на знанията и компетентностите за членуване на съществителните имена. Индивидуални и колективни методи на работа за прилагане на съответните умения. Писане на текст под диктовка.	
29	24	Мога да проверявам правописа на съществителните имена (с. 40 и 41)	Разпознава сродни думи по общия им корен. Прави правописна проверка чрез сродни думи. Пише правилно думи с представки. Разпознава пълен и кратък определителен член на съществителното име от м. р. ед. ч. чрез проверка с личното местоимение <i>той</i> .	Актуализация на алгоритъм за проверка на гласен в неударена сричка, звучен съгласен пред беззвучен, правопис на представки, членуване на съществителни имена. Индивидуални и колективни методи на обучение.	
30	24	Мога да проверявам правописа на съществителните имена (с. 40 и 41)	Разпознава сродни думи по общия им корен. Прави правописна проверка чрез сродни думи. Пише правилно думи с представки. Разпознава пълен и кратък определителен член на съществителното име от м. р. ед. ч. чрез проверка с личното местоимение <i>той</i> .	Решаване на езикови задачи. Писане на текст под диктовка.	
31	25	Мога да пиша правилно прилагателните имена (с. 42 и 43)	Разпознава сродни думи по общия им корен. Прави правописна проверка чрез сродни думи. Пише правилно степенувани прилагателни имена. Пише правилно прилагателни имена с двойно <i>-и-</i> (<i>-ни-</i>) в ж. р., ср. р. и мн. ч. Разпознава подлога като главна част на изречението.	Репродуктивни методи за актуализация на знанията и компетентностите, свързани с прилагателното име. Обяснително-иллюстративни методи, свързани с прилагане на изучените правописни правила.	
32	25	В света на приказките. „Слънчовата годеница“. По Стоян Керелезов (с. 44 и 45)	Открива взаимовръзката между епизодите в развитието на действието в изучавано произведение. Открива връзката между мотивите и действията на героите. Изражава емоционално-оценъчно отношение към герои в произведението. Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен текст.	Беседа. Самостоятелен прочит. Подборно четене. Определяне на епизодите в развитието на действието.	

1	2	3	4	5	6
			Познава произведения от детската литература, свързани с нравствени добродетели.		
33	26	В света на приказките. „Слънчовата годеница“. По Стоян Керелезов (с. 44 и 45)	Открива взаимовръзката между епизодите в развитието на действието в изучавано произведение. Открива връзката между мотивите и действията на героите. Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои в произведението. Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен текст. Познава произведения от детската литература, свързани с нравствени добродетели.	Подборно четене. Устен подробен преизказ. Устен преизказ от името на героя.	
34	26	Мога да разпознавам и определям числителните имена (с. 46 и 47)	Познава числителното име като част на речта. Разпознава числителните имена – бройни и редни.	Актуализация на знанията и компетентностите за разпознаване на числителното име. Индивидуални и колективни методи с репродуктивен характер. Обяснително-иллюстративни методи за прилагане на новото умение.	
35	27	Мога да членувам числителните имена (с. 48 и 49)	Познава числителното име като част на речта. Разпознава числителните имена – бройни и редни. Разпознава подлога като главна част на изречението.	Актуализация. Практически методи за прилагане на правописното умение. Решаване на учебни задачи за членуване на числителни имена, допълване на правилния определителен член.	
36	27	Мога да членувам числителните имена (с. 48 и 49)	Познава числителното име като част на речта. Разпознава числителните имена – бройни и редни. Разпознава подлога като главна част на изречението.	Решаване на езикови задачи. Писане на текст под диктовка.	
37	28	В света на приказките. „Водопадът и кладенчето“. По Лада Галина (с. 50 и 51)	Открива взаимовръзката между епизодите в развитието на действието в изучавано произведение. Открива връзката между мотивите и действията на героите. Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои в произведението. Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен текст.	Самостоятелен прочит. Подборно четене. Методи за характеристика на литературните герои.	
38	28	Отговарям на въпрос по художествен текст (с. 52 и 53)	Отговаря писмено на поставен въпрос към художествен текст, като посочва аргументи от текста.	Правописна подготовка. Писмен отговор на въпрос.	

1	2	3	4	5	6
39	29	Отговарям на въпрос по художествен текст (с. 52 и 53)	Отговаря писмено на поставен въпрос към художествен текст, като посочва аргументи от текста.	Редактиране и поправяне на собствен текст.	
40	29	Зная как да използвам думите в речта (с. 54 и 55)	Определя прякото и преносното значение на думите. Разпознава синонимите като близки по значение думи. Разграничава синоними от сродни думи. Подбира думи в съответствие с конкретен езиков контекст и комуникативна ситуация.	Практически учебни задачи и упражнения, свързани с прякото и преносното значение на думите.	
41	30	В света на поезията. „Звездичка“. Петя Дубарова (с. 56 и 57)	Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои в произведението. Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен текст.	Самостоятелен прочит. Подборно четене. Беседа, свързана с настроението в произведението.	
42	30	В света на поезията. „Балът на цветята“. По Атанас Капралов (с. 56 и 57)	Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои в произведението. Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен текст.	Самостоятелен прочит. Подборно четене. Беседа, свързана с настроението в произведението.	
43	31	Различавам синоними от антоними (с. 58 и 59)	Познава антонимите като думи с противоположно значение. Определя значението на антонимите в езиковия контекст. Разпознава антонимни отношения между думи. Употребява уместно в речта си антоними. Разграничава синоними от антоними.	Практически задачи, свързани с: отделяне на антонимни двойки, преобразуване на текст чрез замяна на думи с техни антоними.	
44	31	Съчинявам невероятна история по две думи (с. 60 и 61)	Съчинява текст по словесна опора (две думи).	Актуализация на правила. Планиране на собствения текст. Самостоятелно писмено изпълнение на речевата задача.	
45	32	Съчинявам невероятна история по две думи (с. 60 и 61)	Съчинява текст по словесна опора (две думи).	Актуализация на правила. Редактиране и поправяне на собствен текст.	
46	32	Какво научих за звуковете и буквите в българския език (с. 62 и 63)	Разграничава твърди и меки съгласни. Познава начини за отбелязване на меки съгласни звукове. Изговаря книжовно меки съгласни. Прилага начини за правописна проверка на гласни звукове в неударена сричка и на съгласни звукове в средата на думата.	Практически упражнения за разграничаване на твърди и меки съгласни звукове. Правописна проверка. Работа с правописен речник.	

1	2	3	4	5	6
			Открива несъответствие между изговор и правопис на гласни и съгласни звукове. Пише правилно прилагателни имена с двойно <i>-и-</i> (<i>-ни-</i>) в ж. р., ср. р. и мн. ч.		
47	33	Какво научих за строежа на думата и изреченията в българския език (с. 64 и 65)	Разграничава корена като най-важна значеща част на думата. Разграничава представката като словообразуваща част на думата. Разпознава сродни думи по общия им корен. Пише правилно думи с представки. Познава сложните думи като образувани от два корена. Образува сложни думи по различни начини. Пише правилно сложни думи. Разпознава съобщителни, въпросителни, възклицателни изречения. Оформя пунктуационно правилно края на изречението. Разпознава подлога като главна част на изречението.	Упражнения за образуване на думи с представки, правопис на представки, образуване и правопис на сложни думи. Упражнения за определяне на изречения от текст по цел на изказване и по състав и откриване на главните части в изречение. Писане на текст под диктовка.	
48	33	Какво научих за строежа на думата и изреченията в българския език (с. 64 и 65)	Разграничава корена като най-важна значеща част на думата. Разграничава представката като словообразуваща част на думата. Разпознава сродни думи по общия им корен. Пише правилно думи с представки. Познава сложните думи като образувани от два корена. Образува сложни думи по различни начини. Пише правилно сложни думи. Разпознава съобщителни, въпросителни, възклицателни и подбудителни изречения. Оформя пунктуационно правилно края на изречението. Разпознава подлога като главна част на изречението.	Упражнения за образуване на думи с представки, правопис на представки, образуване и правопис на сложни думи. Упражнения за определяне на изречения от текст по цел на изказване и по състав и откриване на главните части в изречение. Писане на текст под диктовка.	

1	2	3	4	5	6
			Разпознава сказуемото като главна част на изречението. Разграничава просто от сложно изречение. Ориентира се за простото изречение в състава на сложното по броя на сказуемите. Отделя със запетая простите изречения в състава на сложното изречение.		
49	34	За книгите (с. 66 и 67)	Използва факти и идеи от нехудожествен текст при писмен отговор на поставен въпрос.	Правописна подготовка. Самостоятелно писмено създаване на текст. Редактиране и поправяне на собствен текст.	
50	34	В света на поезията. „Българската книга“. Атанас Цанков (с. 68 и 69)	Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои в произведението. Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен текст.	Самостоятелен прочит. Подборно четене. Беседа, свързана с настроението в произведението.	
51	34	В света на поезията. „Българската книга“. Атанас Цанков (с. 68 и 69)	Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои в произведението. Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен текст.	Създаване на кратък писмен текст по поставена комуникативна задача.	

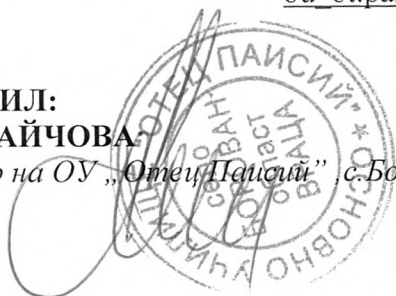
**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ СЕЛО БОРОВАН,
ОБЛАСТ ВРАЦА, УЛИЦА „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ“ № 2, e-mail:**

ou_ot.paisij.borovan@abv.bg

УТВЪРДИЛ:

НЕЛИ НАЙЧОВА

Директор на ОУ „Отец Паисий“ с.Борован

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ЗА

ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ

ПО МАТЕМАТИКА

ЗА IV КЛАС

2020/2021 УЧЕБНА ГОДИНА

Хорариум часове:

34 учебни седмици по 1 часа седмично – 34 часа годишно

ИЗГОТВИЛ:

МИЛЕНА КОЦИЛКОВСКА

Класен ръководител на IV клас

УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА РАЗШИРЕНО ИЗУЧАВАНЕ НА МАТЕМАТИКА В 4. КЛАС

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма за избираемите учебни часове по математика за 4. клас е съставена в пълно съответствие с изискванията на учебната програма по математика за общообразователна подготовка и е съобразена с равнището на знанията и уменията на четвъртокласниците. В нея са включени елементи от четирите области на компетентност: *Числа, Геометрични фигури и тела, Измерване и Моделиране*. Те се реализират последователно, като са възможни различни методически решения за постигане на очакваните резултати от обучението по всяка от темите.

Предвидено е програмата за разширена подготовка по математика в 4. клас да се реализира в 34 учебни часа по 1 час седмично.

II. ЦЕЛИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Целите на обучението за разширена подготовка по математика за 4. клас са:

- разширяване и задълбочаване на формирането на съвременни ключови компетентности;
- разширяване на уменията за учене, за боравене с информация, за общуване и за развитие на интелектуалните качества на четвъртокласниците;
- разширяване и задълбочаване на използването на математическа терминология и на уменията за общуване с използване на математически език при решаване на практически ситуации.

Чрез учебната програма за разширена подготовка по математика за 4. клас се реализират **образователни задачи**, насочени към:

- овладяване на количествената характеристика на многоцифрените числа и на принципа за израждане на редицата на естествените числа;
- овладяване на алгоритми за извършване на аритметичните действия събиране и изваждане с многоцифрени числа;
- овладяване на алгоритми за умножение и деление на многоцифрено число с едноцифрено и двуцифрено;
- овладяване на умения за намиране на неизвестен компонент при действия изваждане и деление;
- запознаване с геометричната фигура *окръжност* и елементите ѝ и усъвършенстване на уменията за чертането ѝ;
- задълбочаване на знанията за геометричните фигури *ъгъл, триъгълник, квадрат, правоъгълник*;
- разширяване на системата за решаване на текстови задачи и овладяване на умения за решаване на текстови задачи в права и в косвена форма;
- задълбочаване на уменията за извличане на информация, представена в табличен и схематичен вид;
- развитие на математическо мислене и умение за решаване на проблеми.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
<p>Числата над 1000</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Познава многоцифрените числа и принципа на образуване на редицата на естествените числа. • Брой в прав и в обратен ред по единици, десетици, стотици, хиляди и т.н. • Обяснява връзката между редовете (ред на хиляди, ред на десетохиляди, ред на стохиляди и др.) в записа на числата в десетичната позиционна бройна система. • Сравнява многоцифрени числа. • Представя изучените числа като сбор от единици от различни редове и класове – клас на единиците, клас на хилядите, клас на милионите. • Записва числата от 1 до 20 и числата 50 и 100 с римските цифри. • Разпознава геометричната фигура <i>окръжност</i> и елементите ѝ – център, радиус. • Чертае окръжност с пергел. 	<ul style="list-style-type: none"> • естествено число • десетохиляда • стохиляда • милион • милиард • окръжност
<p>Събиране и изваждане на многоцифрени числа без преминаване</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва аритметичните действия събиране и изваждане на многоцифрени числа без преминаване. • Намира неизвестен умалител, като използва зависимостите между компонентите и резултата при действие изваждане. • Познава градуса като мерна единица за ъгъл и нейното означение. • Измерва с транспортир големината на ъгъл. • Чертае ъгъл по зададена мерна единица. • Решава съставни текстови задачи, зададени в права и в косвена форма. 	<ul style="list-style-type: none"> • неизвестен умалител • градус
<p>Събиране и изваждане на многоцифрени числа с преминаване</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва аритметичните действия събиране и изваждане на многоцифрени числа с преминаване. • Разпознава геометричните тела куб, правоъгълен паралелепипед, цилиндър, пирамида, конус, кълбо. • Посочва елементите на геометричните тела куб и правоъгълен 	<ul style="list-style-type: none"> • куб • правоъгълен паралелепипед • цилиндър • пирамида

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
	<p>паралелепипед – стена, връх, ръб.</p> <ul style="list-style-type: none"> Съставя текстови задачи, зададени в права и в косвена форма. 	<ul style="list-style-type: none"> конус кълбо стена ръб
<p>Умножение на многоцифрено число с едноцифрено число</p>	<ul style="list-style-type: none"> Извършва аритметичното действие умножение на многоцифрени числа с едноцифрено число. Намира лице на правоъгълник. Познава мерните единици за лице и техните означения – кв. мм, кв. см, кв. дм, кв. м, кв. км, дка. Решава текстови задачи за намиране на обиколка и лице на правоъгълник и квадрат. Представя ситуации от заобикаляния го реален свят с числови изрази. 	<ul style="list-style-type: none"> лице на правоъгълник квадратен сантиметър декар
<p>Деление на многоцифрено число с едноцифрено число</p>	<ul style="list-style-type: none"> Извършва аритметичното действие деление на многоцифрени числа с едноцифрено число. Намира неизвестен делител, като използва зависимостите между компонентите и резултата при действие деление. Намира страна на правоъгълник по дадени лице и другата страна. Моделира конкретни ситуации с числови изрази. Използва различни начини за записване на решението и различни начини за решаване на текстова задача. 	<ul style="list-style-type: none"> неизвестен делител
<p>Умножение на многоцифрено число с двуцифрено число</p>	<ul style="list-style-type: none"> Извършва аритметичното действие умножение на многоцифрено число с двуцифрено число. Обяснява получените резултати от решена задача. Съставя текстова задача по данни, представени чрез чертежи и схеми. 	
<p>Деление на многоцифрено число с двуцифрено число</p>	<ul style="list-style-type: none"> Извършва аритметичното действие деление на многоцифрено число с двуцифрено число. Използва електронен калкулатор за намиране на сбор, разлика, произведение и частно на две числа. Решава задачи с практикоприложен характер. 	<ul style="list-style-type: none"> калкулатор

IV. ТЕМАТИЧЕН ПЛАН ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ПО МАТЕМАТИКА ЗА 4. КЛАС

СЕДМИЦА	ТЕМА
1	Какво научих в 3. клас за числата до 1000?
2	Какво научих в 3. клас за геометричните фигури и текстовите задачи?
3	Естествени числа
4	Окръжност
5	Римски цифри
6	Събиране и изваждане на многоцифрени числа без преминаване
7	Измерване и чертане на ъгли
8	Неизвестен умалител
9	Събиране и изваждане на многоцифрени числа с преминаване в класа на единиците и от класа на единиците в класа на хилядите
10	Събиране и изваждане на многоцифрени числа с преминаване в класа на хилядите
11	Събиране и изваждане на многоцифрени числа с преминаване в класа на единиците и в класа на хилядите
12	Събиране и изваждане на многоцифрени числа с повече преминавания
13	Геометрични тела
14	Събиране и изваждане на естествени числа
15	Умножение на многоцифрено число с едноцифрено без преминаване
16	Умножение на многоцифрено число с едноцифрено с едно преминаване

17	Умножение на многоцифрено число с едноцифрено с две преминавания
18	Умножение на многоцифрено число с едноцифрено с повече преминавания
19	Свойства на умножението
20	Лице на правоъгълник
21	Деление на многоцифрено число с едноцифрено от вида $390\ 693 : 3$ и $5648 : 4$
22	Деление на многоцифрено число с едноцифрено от вида $3884 : 4$ и $3246 : 3$
23	Неизвестен делител
24	Свойства на делението
25	Умножение и деление на многоцифрено число с едноцифрено
26	Умножение на многоцифрено число с двуцифрено
27	Умножение на многоцифрено число с двуцифрено
28	Деление на двуцифрено и трицифрено число с двуцифрено от вида $72 : 12$ и $154 : 14$
29	Деление на многоцифрено число с двуцифрено от вида $1452 : 12$
30	Деление на многоцифрено число с двуцифрено от вида $2747 : 41$ и $3570 : 35$
31	Деление на многоцифрено число с двуцифрено
32	Умножение и деление на многоцифрено число с двуцифрено
33	Естествените числа и действията с тях
34	Геометрични фигури и тела. Мерни единици

ГОДИШНО ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ
за избираемите учебни часове по математика за 4. клас

Годишен хорариум: 34 часа

ПЪРВИ УЧЕБЕН СРОК – 18 седмици x 1 час седмично = 18 часа

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на занятияето	Очаквани резултати от обучението	Методи при работа и образователни дейности	Бележки/ коментари
1	2	3	4	5	6
1	1	Какво научих в 3. клас за числата до 1000?	Актуализиране на представата за числата до 1000 и уменията за извършване на аритметичните действия с тях.	Работа с помагалото, решаване на задачи, беседа	
2	2	Какво научих в 3. клас за геометрични фигури и текстовите задачи?	Припомяне на изучените геометрични фигури, свойствата им, както и на уменията за измерване и чертане. Актуализиране на уменията за работа с текстови задачи.	Работа с помагалото, решаване на задачи, упражнение, моделиране	
3	3	Естествени числа	Затвърдяване на представите за редицата на естествените числа.	Работа с помагалото, решаване на задачи, упражнение, класификациране	
4	4	Окръжност	Затвърдяване и задълбочаване на представата за геометричната фигура <i>окръжност</i> и елементите ѝ. Усъвършенстване на уменията за чертане на окръжност по даден радиус и за решаване на различни задачи с геометричен характер.	Работа с помагалото, решаване на задачи, упражнение, измерване, класифициране	

	3	4	5	6
1				
2				
5	Римски цифри	Затвърдяване на представите за римските цифри. Разширяване и задълбочаване на уменията за използването им.	Работа с помагалото, решаване на задачи, упражнение	
6	Събиране и изваждане на многоцифрени числа без преминаване	Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане на многоцифрени числа без преминаване чрез решаване на различни задачи.	Работа с помагалото, решаване на задачи, моделиране, упражнение	
7	Измерване и чертане на ъгли	Усъвършенстване на уменията за измерване и чертане на ъгли. Решаване на задачи за развитие на уменията за ориентирване в пространството.	Работа с помагалото, решаване на задачи, измерване, класифициране, моделиране	
8	Неизвестен умалител	Затвърдяване и усъвършенстване на уменията за намиране на неизвестен умалител. Усъвършенстване на уменията за рационално смятане.	Работа с помагалото, решаване на задачи, упражнение	
9	Събиране и изваждане на многоцифрени числа с преминаване в класа на единиците и от класа на единиците в класа на хилядите	Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане на многоцифрени числа от посочените случаи чрез решаване на различни задачи, в т.ч. задачи за усъвършенстване на уменията за бързо смятане.	Работа с помагалото, решаване на задачи, моделиране	
10	Събиране и изваждане на многоцифрени числа с преминаване в класа на хилядите	Усъвършенстване на уменията за смятане чрез вникване във връзките между различните компоненти, участващи в пресмятането. Развитие на пространственото ориентирване при намиране на обиколка на фигура.	Работа с помагалото, упражнение, моделиране	
11	Събиране и изваждане на многоцифрени числа с преминаване в класа на единиците и в класа на хилядите	Усъвършенстване на уменията за смятане чрез използване на връзките между аритметичните действия и свойствата им.	Работа с помагалото, решаване на задачи, моделиране, упражнение	
12	Събиране и изваждане на многоцифрени числа с повече преминавания	Усъвършенстване на уменията за смятане с решаване на различни задачи. Овлавяване на умения за анализиране и използване на информация.	Работа с помагалото, решаване на задачи, моделиране	
13	Геометрични тела	Усъвършенстване на уменията за разпознаване на различни геометрични тела, техните елементи и свойства.	Работа с помагалото, решаване на задачи, класифициране	

1	2	3	4	5	6
14	14	Събирание и изваждане на естествени числа	Усъвършенстване на уменията за смятане с решаване на различни задачи. Работа с информация, представена по различни начини.	Работа с помагалото, решаване на задачи, упражнение, моделиране, игрови подход	
15	15	Умножение на многоцифрено число с едноцифрено без преминаване	Усъвършенстване на уменията за смятане с решаване на различни задачи. Работа с информация, представена по различни начини.	Работа с помагалото, решаване на задачи, моделиране	
16	16	Умножение на многоцифрено число с едноцифрено с едно преминаване	Усъвършенстване на уменията за смятане с решаване на различни задачи. Усъвършенстване на уменията за онагледяване на текстови задачи и използване на информация, представена по различни начини.	Работа с помагалото, решаване на задачи, упражнение, моделиране, илюстриране	
17	17	Умножение на многоцифрено число с едноцифрено с две преминавания	Усъвършенстване на изчислителните умения, на уменията за намиране на неизвестни числа, за разпознаване на изучените геометрични тела, за използване на информация, представена по различни начини, при решаване на практически задачи. Решаване на различни задачи за усъвършенстване на изчислителните умения. Усъвършенстване на уменията за представяне на информация по различни начини, декодиране на информация.	Работа с помагалото, решаване на задачи, класифициране, моделиране, упражнение	
18	18	Умножение на многоцифрено число с едноцифрено с повече преминавания		Работа с помагалото, решаване на задачи, упражнение, моделиране, илюстриране	

ВТОРИ УЧЕБЕН СРОК – 16 седмици x 1 час седмично = 16 часа

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Очаквани резултати от обучението	Методи при работа и образователни дейности	Бележки/ коментари
1	2	3	4	5	6
19	19	Свойства на умножението	<p>Усъвършенстване на уменията за използване на свойствата на умножението за улесняване на пресмятанятията.</p> <p>Овластяване на умения за рационално смятане.</p> <p>Усъвършенстване на уменията за решаване на текстови задачи и на уменията за работа с информация – разчитане, разбиране и преобразуване.</p> <p>Използване на информацията за съставяне на текстови задачи.</p>	Работа с помагалото, решаване на задачи, упражнение	
20	20	Лице на правоъгълник	<p>Затвърдяване на представите за лице на правоъгълник и усъвършенстване на уменията за намиране на лице на геометрични фигури.</p> <p>Усъвършенстване на уменията за работа с мерните единици за лице.</p>	Работа с помагалото, решаване на задачи, класифициране, моделиране, упражнение, илюстриране, измерване	
21	21	Деление на многоцифрено число с едноцифрено от вида $390\ 693 : 3$ и $5648 : 4$	Затвърдяване на уменията за деление на многоцифрено число с едноцифрено от посочените случаи с решаване на различни задачи.	Работа с помагалото, решаване на задачи, моделиране	
22	22	Деление на многоцифрено число с едноцифрено от вида $3884 : 4$ и $3246 : 3$	Затвърдяване на уменията за деление на многоцифрено число с едноцифрено от посочените случаи и за намиране на лице на правоъгълник.	Работа с помагалото, решаване на задачи, класифициране, моделиране, упражнение, илюстриране	
23	23	Неизвестен делител	Усъвършенстване на уменията за намиране на неизвестен делител, за чертане и измерване, за използване на понятията <i>половина</i> , <i>третинка</i> , <i>четвъртинка</i> и <i>десетинка</i> при работа с геометрични обекти.	Работа с помагалото, решаване на задачи, моделиране, измерване	

1	2	3	4	5	6
24	24	Свойства на делението	Усъвършенстване на уменията за пресмятане с използване на свойствата на аритметичните действия и връзката между тях. Работа с информация – представяне по различни начини и тълкуването ѝ.	Работа с помагалото, решаване на задачи, упражнение, моделиране, илюстриране	
25	25	Умножение и деление на многоцифрено число с едноцифрено	Решаване на практически задачи с използване на изучените действия с числа и с овладените умения за разчитане, представяне и използване на информация.	Работа с помагалото, решаване на задачи, моделиране	
26	26	Умножение на многоцифрено число с двуцифрено	Усъвършенстване на уменията за смятане с решаване на различни задачи.	Работа с помагалото, решаване на задачи, моделиране, упражнение	
27	27	Умножение на многоцифрено число с двуцифрено	Усъвършенстване на уменията за рационално смятане и за работа с текстови задачи.	Работа с помагалото, решаване на задачи, моделиране	
28	28	Деление на двуцифрено и трицифрено число с двуцифрено от вида $72 : 12$ и $154 : 14$	Усъвършенстване на уменията за деление на многоцифрено число с двуцифрено от посочените случаи с решаване на различни задачи. Затвърдяване и разширяване на представите за геометричните тела.	Работа с помагалото, решаване на задачи, моделиране, илюстриране	
29	29	Деление на многоцифрено число с двуцифрено от вида $1452 : 12$	Усъвършенстване на уменията за деление на многоцифрено число с двуцифрено от посочения случай с решаване на различни задачи. Разширяване на представата за използване на парични средства и решаване на практически задачи в тази посока.	Работа с помагалото, решаване на задачи, упражнение, обяснение	
30	30	Деление на многоцифрено число с двуцифрено от вида $2747 : 41$ и $3570 : 35$	Усъвършенстване на уменията за деление на многоцифрено число с двуцифрено от посочените случаи с решаване на различни задачи. Разширяване на представата за използване на парични средства и решаване на практически задачи в тази посока.	Работа с помагалото, решаване на задачи, моделиране, упражнение	
31	31	Деление на многоцифрено число с двуцифрено	Усъвършенстване на уменията за смятане с решаване на различни задачи. Усъвършенстване на уменията за намиране лице на правоъгълник.	Работа с помагалото, решаване на задачи, упражнение, измерване, моделиране	

		4		5		6	
1	2	3	4	5	6		
32	32	Умножение и деление на многоцифрено число с двуцифрено	Усъвършенстване на уменията за намиране на неизвестни числа и за намиране на лице на фигура при работа с практически задачи. Усъвършенстване на уменията за ориентиране в пространството.	Работа с помагалото, решаване на задачи, обобщаване, систематизиране			
33	33	Естествените числа и действията с тях	Обобщаване на изученото за естествените числа и на овладените умения за смятане, в т.ч. рационалното смятане. Използване на овладените умения за решаване на текстови задачи.	Работа с помагалото, решаване на задачи, обобщаване, систематизиране			
34	34	Геометрични фигури и тела. Мерни единици	Обобщаване на изученото за геометричните фигури и тела и за мерните единици за маса, дължина, време и лице.	Работа с помагалото, решаване на задачи, обобщаване, систематизиране, класифициране, измерване			